

19. 4. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Politici se shodli, že Benešovy dekrety není možné zpochybňovat

Lidé se nemusejí obávat, že by český stát sudetským Němcům vracel majetek. Šéfové politických parlamentních stran se totiž dnes ráno dohodli na usnesení, které by měla schválit sněmovna. V návrhu textu, jehož kopii má ČTK k dispozici, se uvádí, že právní a majetkové vztahy, které plynou z Benešových dekretů, jsou nezpochybnitelné, nedotknutelné a

Lidé se nemusejí obávat, že by český stát sudetským Němcům vracel majetek. Šéfové politických parlamentních stran se totiž dnes ráno dohodli na usnesení, které by měla schválit sněmovna. V návrhu textu, jehož kopii má ČTK k dispozici, se uvádí, že právní a majetkové vztahy, které plynou z Benešových dekretů, jsou nezpochybnitelné, nedotknutelné a neměnné. Česká politická reprezentace v něm rovněž odmítá zpochybňování výsledků druhé světové války.

Materiál dále uvádí, že československé zákonodárství z let 1940 až 1945, včetně dekretů prezidenta Edvarda Beneše, vzniklo podobně jako v jiných evropských zemích v důsledku války a porážky nacismu. Podle poválečných zákonů a také prezidentských dekretů se postupovalo v období po jejich vydání a "dnes již na jejich základě nemohou vznikat žádné nové právní vztahy," uvádí se v návrhu prohlášení.

Politici se rozhodli přijmout usnesení k dekretům proto, aby prý uklidnili občany. Lidé se podle nich cítili znepokojeni hlasy některých rakouských a německých politiků, kteří žádali navrácení majetku zkonfiskovaného po válce sudetským Němcům.

Z Rakouska a Německa se také ozývalo volání po zrušení Benešových dekretů, na jejichž základě byli sudetští Němci a Maďari po válce připraveni o majetek a občanství. Podle komentátorů však právě čeští politici nekompromisním postojem rozdmýchali v české společnosti nacionalistickou náladu. Podle řady odborníků boj politiků o Benešovy dekrety souvisí s červnovými volbami.

V úvodu dokumentu, na kterém se dnes politici shodli, se mimo jiné uvádí, že česká politická reprezentace odmítá otevírání otázek souvisejících s koncem a výsledky druhé světové války. Dále politici v prohlášení zmiňují česko-německou deklaraci z roku 1997, kterou přijaly parlamenty obou zemí. Česká republika a Německo se v ní zavázaly také k tomu, že nebudou zatěžovat budoucnost otázkami z minulosti.

Sněmovna by rovněž měla konstatovat, že Česká republika má zájem na budování dobrých sousedských vztahů a že usiluje o vstup do EU. Dokument také připomíná, že rozsah a podmínky restitucí

jsou zcela v pravomoci českých ústavních orgánů.

Na textu se dnes na schůzce u ministra zahraničí Jana Kavana dohodli předsedové ČSSD, ODS, KSČM, KDU-ČSL a Unie svobody-DEU Vladimír Špidla, Václav Klaus, Miroslav Grebeníček, Cyril Svoboda a Hana Marvanová. Předloží ho společně na příští schůzi sněmovny. Jeho znění původně odmítli zveřejnit, protože o dokumentu chtěli informovat nejdříve své stranické kolegy. Obávali se také zahraničních reakcí na pracovní verzi textu.

Dnešní, v pořadí druhou schůzku šéfů politických stran vyvolalo vyostření debaty o Benešových dekretech. K rakouským a německým hlasům, které volají po jejich zrušení, se připojil i maďarský premiér Viktor Orbán. Odpůrci dekretů tvrdí, že vycházejí z principu kolektivní viny a Česká republika s nimi nemůže vstoupit do EU.

Kvůli těmto názorům vzniká několik právních analýz současného dopadu norem. Materiál českého ministerstva zahraničí tvrdí, že dekrety v současné době nezakládají právní účinky. O nulovém vlivu dekretů na vstup České republiky do EU hovořil nedávno v Praze i komisař pro rozšíření Günter Verheugen. Svou analýzu si nechává zpracovat také Evropská komise. Podle dnešního vydání rakouského týdeníku Format dospěla také tato expertiza k závěru, že dekrety již nemají žádnou právní účinnost. Evropská komise ale informace popřela s tím, že právní analýza ještě není hotova.

Bavorský premiér a konzervativní kandidát na úřad německého kancléře Edmund Stoiber dnes v Mnichově prohlásil, že v případě vítězství v zářijových parlamentních volbách by v otázce dekretů postupoval vůči Praze jinak než Schröderova vláda. Zahraniční agentury vyjádření vyložily tak, že bavorský politik tím oznámil "tvrdší postup" vůči ČR v této záležitosti. S tímto výkladem ale mluvčí bavorské vlády nesouhlasil.